

Broj:03/20-50-18-43-8/24
Sarajevo, 19.06.2024.

Istraživanje broj: 360
Vrsta istraživanja: **KOMP**

**CIJENE USLUGA TELEKOM OPERATERA
U BOSNI I HERCEGOVINI,
CRNOJ GORI, HRVATSKOJ, SLOVENIJI I SRBIJI**

Pripremio: Aleksandar Mičić

Deskriptor: cijene telekom usluga

Istraživanje je namijenjeno poslanicima i delegatima, koji mogu postaviti dodatna pitanja, sugestije i komentare na email adresu: istrazivacki.sektor@parlament.ba.

Javnost Bosne i Hercegovine može komentirati radove, ali Istraživački sektor nema mogućnost da odgovara na komentare i diskutira o istraživanju.

Informacije navedene u sadržaju istraživanja važeće su u trenutku pripreme istraživanja i one se ne ažuriraju nakon objave istraživanja.

Istraživanje ne odražava zvaničan stav Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (PSBiH).

Sadržaj

I. Uvod	1
II. EU regulativa	1
III. Sporazum o romingu u regionu Zapadnog Balkana	2
III. a Roming u regionu u praksi.....	2
IV. Tabelarni prikaz pojedinih telekom usluga	3
V. Cijene paketa sa neograničenim internetom	11
VI. Cijene paketa sa neograničenim minutima i SMS porukama	12
VII. Detaljni pregled usluga operatera traženih zemalja.....	13
VIII. Bosna i Hercegovina.....	13
VIII a. BH Telecom	14
VIII b. HT Eronet	16
VIII c. Mtel a.d. Banja Luka	16
VIII d. Novotel	17
IX. Crna Gora	18
IX a. Mtel.....	18
IX b. One Crna Gora.....	18
IX c. Telekom Crne Gore.....	19
X. Hrvatska	20
X a. A1 Hrvatska	20
X b. Hrvatski telekom	21
X c. Telemach Hrvatska	22
XI. Slovenija	23
XI a. A1 Slovenija	23
XI b. Telemach Slovenija	23
XI c. Telekom Slovenije.....	24
XI d. T-2	25
XII. Srbija	25
XII a. A1 Srbija.....	25
XII b. Telekom Srbija	27
XII c. Yettel.....	29

CIJENE USLUGA TELEKOM OPERATERA U BOSNI I HERCEGOVINI, CRNOJ GORI, HRVATSKOJ, SLOVENIJI I SRBIJI

I. Uvod

Rad je izrađen na zahtjev ovlaštenog naručioca, Komisije za saobraćaj i komunikacije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i obuhvata samo tražene zemlje (Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru, Hrvatsku, Sloveniju i Srbiju). Cijene i usluge koje nude telekom operateri često se mijenjaju u zavisnosti od ponuđenih akcija, pa su u ovom radu predstavljane za period od 22.05. do 12.06.2024. godine. U svim navedenim zemljama operateri praktikuju pripejd tarife/pakete na dopunu/bonove i postpejd pretplatu na ugovor. Cijene i usluge u ovom radu su prvenstveno predstavljene za tarife, odnosno pakete uz zaključene ugovore na 12 i 24 mjeseca. Minuti razgovora, SMS/MMS poruke¹ i internet saobraćaj su osnova svih ponuđenih paketa koje operateri dodatno nadograđuju dodatnim uslugama što utiče na formiranje cijena.

Pored minuta razgovora, SMS poruka i količine interneta u ponudama se često nalaze povlašćeni brojevi,² dodatni gigabajti za društvene mreže, gigabajti za strimovanje³ muzike, filmova i ostalih zabavnih sadržaja, mogućnost podjele interneta, mobilni uređaji, prenosni uređaji sa dodatnim internetom, popusti od nekoliko mjeseci do godinu dana, besplatni mjeseci korišćenja tarifa pa čak i putna osiguranja.

II. EU regulativa

Uredbom (EU) 2022/612 Evropskog parlamenta i Savjeta od 6. aprila 2022. godine o romingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Evropskoj uniji predviđa se zajednički pristup kojim se osigurava da korisnici javnih pokretnih komunikacijskih mreža prilikom putovanja unutar Evropske unije ne plaćaju previsoke cijene za usluge rominga na nivou Evropske unije za odlazne i dolazne pozive, slanje i primanje SMS poruka te korišćenje podataka za komunikacijske usluge sa spajanjem paketa.

Ovom Uredbom se doprinosi neometano funkcionisanje unutrašnjeg tržišta uz istovremeno postizanje visokog nivoa zaštite potrošača, zaštite podataka, privatnosti i povjerenja, podsticanje tržišne konkurencije, nezavisnosti i transparentnosti na tržištu te podsticanje inovacija, izbor potrošača i integraciju osoba s invaliditetom, uz potpuno poštovanje Povelje Evropske unije o osnovnim pravima. Nadalje, Uredbom se utvrđuju uslovi za veleprodajni pristup javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u svrhu pružanja regulisanih usluga rominga. Uredba se primjenjuje i na naknade koje naplaćuju mrežni operateri na veleprodajnom nivou i na naknade koje naplaćuju pružatelji usluga rominga na maloprodajnom

¹ MMS (*Multimedia Messaging Service*) je omogućavanje trenutnog i jednostavnog slanja poruka s mobilnog telefona. SMS (*Short Message Service*) je slanje kratkih tekstualnih poruka unutar standarda mobilne telefonije.

² Korisnici mogu razgovarati besplatno sa jednim ili dva najbroja iz mobilne ili fiksne mreže ponuđača ugovora.

³ Strimovanje je opcija koja omogućava da korisnik može početi reprodukciju prije nego što se cijeli multimedijski sadržaj preuzme.

nivo.⁴ Regulativa se primjenjuje na saobraćaj unutar EEA, odnosno unutar Evropske unije uključujući Norvešku, Island i Lihtenštajn.

III. Sporazum o romingu u regionu Zapadnog Balkana

U okviru Berlinskog procesa potpisan je Sporazum o sniženju cijena usluga u javnim mobilnim komunikacijskim mrežama u regionu Zapadnog Balkana. Ovaj sporazum je na snazi od 1. jula 2021. godine. On je obuhvatio sve prethodne sporazume na ovu temu.

III. a Roving u regionu u praksi

Operateri u svojim tarifama/paketima nude ugovorene usluge količine minuta razgovora, SMS poruka i internet saobraćaja za roving u regionu Zapadnog Balkana⁵. U slučaju kada nema ugovorenih usluga koristi se RLAH⁶ opcija „u romingu kao kod kuće“. U skladu sa navedenim sporazumom građani regiona Zapadnog Balkana prilikom putovanja u zemlje Zapadnog Balkana mogu koristiti govorne usluge, SMS poruke i usluge prenosa podataka u romingu po cijenama domaćeg saobraćaja za istu uslugu. Pravilo „u romingu kao kod kuće“ uključuje i politiku primjerenog korišćenja. Korišćenje roving usluga u regionu Zapadnog Balkana obračunava se korisniku na osnovu domaćih cijena u tarifnim paketima/opcijama koje koristi. Navedeno znači da će korisnik iz Bosne i Hercegovine koji se nalazi u romingu u regionu Zapadnog Balkana plaćati roving usluge u skladu sa tarifnim paketom/opcijom koje je ugovorio sa svojim operaterom za domaći saobraćaj i to:

- Ukoliko opcija uključuju određenu količinu minuta ili SMS poruka prema ostalim mobilnim mrežama u Bosni i Hercegovini, usluge se troše na isti način kao da se korisnik nalazi u domaćoj mreži, bez plaćanja dodatne naknade. Međutim, operaterima je omogućeno da ograniče potrošnju SMS poruka kada se korisnik nalazi u romingu na području Zapadnog Balkana.
- Kod prenosa podataka u romingu, u cilju sprečavanja moguće zloupotrebe, operater može ograničiti korišćenje usluge prenosa podataka po domaćim cijenama. Količina internet saobraćaja koja će biti korisniku dostupna u romingu za region Zapadnog Balkana zavisi od tarifnog paketa, odnosno opcije ugovorene sa operaterom. Operater je obavezan obavijestiti korisnika da li njegov tarifni paket podliježe limitu potrošnje, te koliko limit iznosi. Kada korisnik potroši dozvoljenu količinu internet saobraća u regionu Zapadnog Balkana unutar njegove korisničke opcije, internet saobraćaj je nemoguće koristiti do narednog obračunskog perioda tarifnog paketa ili dok korisnik ne kupi novu tarifnu opciju koja sadrži podatkovni saobraćaj.⁷

⁴ Izvor: EurLex, internet stranica <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022R0612&qid=1718013907944#d1e797-1-1> (datum pristupa 10.06.2024.)

⁵ Bosna i Hercegovina, Crna gora, Albanija i Sjeverna Makedonija (u daljem tekstu: zemlje Zapadnog Balkana).

⁶ RLAH (*Roam Like At Home*). Od 1. jula 2021. godine građani regiona Zapadnog Balkana prilikom putovanja u zemlje Zapadnog Balkana mogu koristiti govorne usluge (odlazne i dolazne pozive), SMS poruke i usluge prenosa podataka u romingu po cijenama domaćeg saobraćaja za istu uslugu. Pravilo „u romingu kao kod kuće“ uključuje i politiku primjerenog korišćenja. Izvor: Regulatorna agencija za komunikacije Bosne i Hercegovine, internet stranica <https://www.rak.ba/bs-Latn-BA/roaming> (datum pristupa 12.06.2024.)

⁷ Isto.

IV. Tabelarni prikaz pojedinih telekom usluga

U ovoj tabeli su predstavljene količine GB interneta, količina minuta i SMS poruka, kao i pojedine dodatne usluge operatera u traženim zemljama Zapadnog Balkana. U zadnjoj kolonni se nalaze cijene sa PDV-om za pomenute usluge.

Tabela 1: Usluge operatera po zemljama

Bosna i Hercegovina							
<i>Operater</i>	<i>Naziv ponude</i>	<i>Internet u zemlji</i>	<i>Internet u zemljama Zapadnog Balkana</i>	<i>Pozivi, minute prema svim mrežama u zemlji</i>	<i>SMS</i>	<i>Dodatne usluge</i>	<i>Cijena (BAM)</i>
BH Telecom	Extra S 24 mj	12 GB	5,1GB	800	800	2 najbroja	25
	Extra S 12 mj	10 GB	5,1 GB	650	650	2 najbroja	25
	Extra S popust	7 GB	5,1 GB	550	550	2 najbroja	22,50
	Extra NET 24 mj	45 GB	6,9 GB	300	200	2 najbroja	28
	Extra NET 12 mj	39 GB	6,9 GB	200	200	2 najbroja	28
	Extra NET popust	24 GB	6,9 GB	150	150	2 najbroja	25,20
	Extra NET Osnovni bez ograničenja trajanja	12 GB	6,9 GB	150	150	2 najbroja	28
	Extra M 24 mj	30 GB	8,9 GB	1500	1500	2 najbroja	36
	Extra M 12mj	12 GB	8,9 GB	1200	1500	2 najbroja	32,40
	Extra M osnoivni	10 GB	8,9 GB	1000	1500	2 najbroja	36
	Extra L 24 mj	50 GB	11,9 GB	3000	1500	2 najbroja	48
	Extra L 12 mj	40 GB	11,9 GB	2500	1500	2 najbroja	48
Extra L popust	30 GB	11,9 GB	2000	1500	2 najbroja	43,20	

Extra L osnovni	25 GB	11,9 GB	2000	1500	2 najbroja	48
Extra XL 24 mj	90 GB	18,4 GB	6000	1500	2 najbroja	74
Extra XL 12 mj	70 GB	18,4 GB	5000	1500	2 najbroja	74
Extra XL popust	50 GB	18,4 GB	4000	1500	2 najbroja	66,60
Extra XL osnovni	40 GB	18,4 GB	4000	1500	2 najbroja	74
Extra XXL 24 mj	150 GB	28,9 GB	10000	5000	2 najbroja	116
Extra XXL 12 mj	120 GB	28,9 GB	10000	5000	2 najbroja	116
Extra XXL popust	90 GB	28,9 GB	10000	5000	2 najbroja	104,40
Extra XXL osnovni	70 GB	28,9 GB	10000	5000	2 najbroja	116
Extra XXL	200 GB	44,9 GB	10000	5000	2 najbroja	180

HT Eronet

SMART STANDARD	12 GB	Po romingu u regionu	600	600	-	25,20
SMART SURF	50 GB	Po romingu u regionu	120	120		25,20
SMART TOTAL	30 GB	Po romingu u regionu	1000	1000		32,40
SMART GOLD	60 GB	Po romingu u regionu	2000	2000		43,20
SMART PLATINUM	100 GB	Po romingu u regionu	5000	5000		70,20
SMART ELITE	140 GB	Po romingu u regionu	7000	7000		92,70
SMART MAX	200 GB	Po romingu u regionu	10000	10000		178

Mtel BiH

Start	3 GB GB	Po romingu u regionu	120	120		14
Plus	5 GB GB	Po romingu u regionu	Neograničen	Neograničen		25

	Plus Net	25 GB GB	Po romingu u regionu	120	Neograničen		25
	Top	25 GB	Po romingu u regionu	Neograničen	Neograničen		36
	Max	50 GB	Po romingu u regionu	Neograničen	Neograničen		64
	Premium	100 GB	Po romingu u regionu	Neograničen	Neograničen		175,50
Novotel	Mreža M	20 GB	Po romingu u regionu	200	100		24,90
	Mreža L	50 GB	Po romingu u regionu	400	100		39,90
	Mreža SMART	2 GB	Po romingu u regionu				9
	Mreža PLUS	30 GB	Po romingu u regionu	500	100		15,90
	Mreža PREMIUM	50 GB	Po romingu u regionu	1000	100		22,45
	Mreža S	20 GB	Po romingu u regionu	200	100		

Crna Gora

Operater	Naziv ponude	Internet u zemlji	Internet u zemljama Zapadnog Balkana	Pozivi, minute prema svim mrežama u zemlji	SMS	Dodatne usluge	Cijena (BAM)
Mtel	Urban NEO	10 GB	5 GB	250	30000	100 GB za 3 društvene mreže	31,97
	Urban NEO 2	30 GB		500	30000	2x100 GB za 3 društvene mreže	38,39
	Urban NEO 3	50 GB	16 GB	3000	30000	2x100 GB za 3 društvene mreže, 100 GB za strimovanje 100 GB MOVE ap	49,05
		50 GB	16 GB	3000	30000	2x100 GB za 3 društvene mreže,	37,16

**One Crna
Gora**

ULTRA MINUTI	125 GB	Po romingu u regionu	Neograničen	Neograničen	2x100 GB BookMark i Max ap	46,90
ULTRA M	Neograničen	Po romingu u regionu	300 GB	Neograničen	2x100 GB BookMark i Max ap	48,87
ULTRA	Neograničen	Po romingu u regionu	Neograničen	Neograničen	2x100 GB BookMark i Max ap	58,65
ULTRA	Neograničen	Po romingu u regionu	Neograničen	Neograničen	2x100 GB BookMark i Max ap	78,21
Super	25 GB	Po romingu u regionu	250 GB	Neograničen		33,22
Super minuti	50 GB	Po romingu u regionu	500 GB	Neograničen	100 GB BookMark i Max ap	41,05
Super surf	250 GB	Po romingu u regionu	200 GB	Neograničen	100 GB BookMark i Max ap	41,05

**Telekom
Crne Gore**

NON-STP INTRO	5 GB	Po romingu u regionu	250 GB	Neograničen	50 GB uz eRačun za prvih 12 mjeseci, 5 GB interneta za fiksne korisnike	31,09
NON-STOP UNLIMITED	15 GB	Po romingu u regionu	Neograničen	Neograničen	50 GB uz eRačun za prvih 12 mj, 2x100 GB za YouTube i Max ap. 15 GB za fiksne korisnike, mogućnost podjele interneta i 10 GB mobilnog interneta	44,78
NON-STOP PREMIUM	100 GB	Po romingu u regionu	Neograničen	Neograničen	50 GB uz eRačun za prvih 12 mj, 2x100 GB za YouTube i Max ap. 100 GB za fiksne korisnike, mogućnost podjele interneta i 10 GB mobilnog interneta i telefon od 1 evro	78,03

Hrvatska

<i>Operater</i>	<i>Naziv ponude</i>	<i>Internet u zemlji</i>	<i>Internet u zemljama Zapadnog Balkana</i>	<i>Pozivi, minute prema sim mrežama u zemlji</i>	<i>SMS</i>	<i>Dodatne usluge</i>	<i>Cijena (BAM)</i>
<i>AI</i>	Solidna tarifa	10	Po romingu	Neograničen	Neograničen		31,15
	Bolja tarifa	40 GB	Po romingu	Neograničen	Neograničen		47,87
	Savršena tarifa	Neograničen	Po romingu	Neograničen	Neograničen	Netflix paket 3 mjeseca besplatno	60,43
	Apsolutna tarifa	Neograničen	3	Neograničen	Neograničen	Netflix paket 3 mjeseca besplatno	
	Ok tarifa	3 GB	Po romingu	2000	2000		17,40
	Fer tarifa	7 GB	Po romingu	2000	2000		25,23
	Super Tarifa	12 GB	Po romingu	2000	2000		31,09
	Ful tarifa	18 GB	Po romingu	3000	3000		38,92
<i>Hrvatski telekom</i>	eSimpa XS	5 GB	Po romingu	2500	2500		19,53
	eSimpa S	8 GB	Po romingu	2500	2500		25,40
	eSimpa M	12 GB	Po romingu	2500	2500		31,27
	eSimpa L	17 GB	Po romingu	2500	2500		37,14
	S	20 GB	Po romingu	5000	5000		37,14
	M	40 GB	Po romingu	5000	5000		44,98
	L	60 GB	Po romingu	5000	5000		54,76
	Ultimited GB	Neograničen	Po romingu	10000	10000		62,39
<i>Telemach Hrvatska</i>	Start	12 GB	Po romingu	Neograničeno	Neograničen	Eon connect	23,07
	Top	60 GB	Po romingu	Neograničen	Neograničen	Eon connect	37,92
	Unlimited	Neograničen	Po romingu	Neograničen	Neograničen	Eon connect	48,50
	SIM2GO S	8 GB	Po romingu	400	400	30 GB koje se mogu koristiti prvih 30 dana	11,53
	SIM2GO M	16 GB	Po romingu	800	800	30 GB koje se mogu koristiti prvih 30 dana	17,40
	SIM2GO L	24 GB	Po romingu	1200	1200	30 GB koje se mogu koristiti prvih 30 dana	25,23

Slovenija

<i>Operater</i>	<i>Naziv ponude</i>	<i>Internet u zemlji</i>	<i>Internet u zemljama Zapadnog Balkana</i>	<i>Pozivi, minute prema sim mrežama u zemlji</i>	<i>SMS</i>	<i>Dodatne usluge</i>	<i>Cijena (BAM)</i>
<i>AI Slovenija</i>	MIO mini	Neograničen	Po romingu	Neograničen	Neograničen	Putno osiguranje, HBO Premium S i VOYO platforme mjesec dana besplatno	24,42
	MIO midi	Neograničen	Po romingu	Neograničen	Neograničen	Putno osiguranje, HBO Premium S i VOYO platforme šest mjeseci besplatno	29,31
	MIO maxi	Neograničen	Po romingu	Neograničen	Neograničen	Putno osiguranje, Netflix, HBO Premium S i VOYO platforme 12 mjeseci besplatno	36,16
<i>Telemach Slovenija</i>	VEČ	Neograničen	Po romingu	Neograničen	Neograničen	EON TV na jednom uređaju	17,19
	ŠEVEČ	Neograničen	Po romingu	Neograničen	Neograničen	EON TV na jednom uređaju	25,95
	NAJVEČ	Neograničen	Po romingu	Neograničen	Neograničen	EON TV na jednom uređaju	33,24
<i>Telekom Slovenija</i>	NAJ NAPRAV	1 GB	Po romingu	500	500	Besplatno prvih šest mjeseci	7,33
	NAJ A	20 GB	Po romingu	Neograničen	Neograničen		27,94
	NAJ B	Neograničen	Po romingu	Neograničen	Neograničen		34,79
	NAJ C	Neograničen	Po romingu	Neograničen	Neograničen		35,77
<i>T-2</i>	ORANŽNI MINI	5 GB	Po romingu	Neograničen	Neograničen		15,26
	ORANŽNI MIDI	100 GB	Po romingu	Neograničen	Neograničen		19,53
	ORANŽNI MAXI	500 GB	Po romingu	Neograničen	Neograničen		32,48

Srbija

<i>Operater</i>	<i>Naziv ponude</i>	<i>Internet u zemlji</i>	<i>Internet u zemljama Zapadnog Balkana</i>	<i>Pozivi, minute prema svim mrežama u zemlji</i>	<i>SMS</i>	<i>Dodatne usluge</i>	<i>Cijena (BAM)</i>
<i>AI Srbija</i>	Sigurica	2 GB	2 GB	200	200		17,68
	NEO 4	4 GB	4 GB	Neograničen	Neograničen		27
	NEO Surf	Neograničen	6 GB	400	400		27
	NEO NEO	Neograničen	10 GB	Neograničen	Neograničen	10 GB hotspot	44,96
	NEO24 Travel	24 GB	8 GB	Neograničen	Neograničen	24 dana putnog osiguranja	35,90
	NEO24 Joy	24 GB	8 GB	Neograničen	Neograničen	Neograničen internet za Viber, WhatsApp, Facebook, Messenger, Instagram i TikTok	35,90
	NEO24 & Netflix	24 GB	8 GB	Neograničen	Neograničen	Netflix Standard dodatak do kraja godine, bez naplate	35,90
<i>Telekom Srbija Mts</i>	Morava 150	1 GB	1 GB	150	150	10 GB besplatnog prostora na disku, 100 GB jednokratno ukoliko se prenese broj u Mts mrežu	16,30
	Morava 300	1.5 GB	1,5 GB	300	300	10 GB besplatnog prostora na disku, 100 GB jednokratno ukoliko se prenese broj u Mts mrežu	20,06
	Omorika 12	12 GB	9 GB	Neograničen	Neograničen	30 GB besplatnog prostora na disku, tri mjeseca besplatno Iris, GO Start, Balkan music, Deezer, Viber, Facebook, X, Whatsapp, Instagram i TikTok	40,18
	Omorika 25	25 GB	22 GB	Neograničen	Neograničen	30 GB besplatnog prostora na disku, šest mjeseci besplatno Iris, GO Start, Balkan music, Deezer, Viber, Facebook, X, Whatsapp, Instagram i TikTok	39,90
	Omorika 50	50 GB GB	12 GB	Neograničen	Neograničen	30 GB besplatnog prostora na disku, devet mjeseci besplatno Iris, GO Start, Balkan music, Deezer, Viber, Facebook, X, Whatsapp, Instagram i TikTok	38,03
	Soko lajt	100 GB	13 GB	Neograničen	Neograničen	12 mjeseci besplatno Iris, GO Start, Balkan music, Deezer, Viber, Facebook, X, Whatsapp, Instagram i TikTok	43,52

Yettel

Soko max	Neograničen	18 GB	Neograničen	Neograničen	besplatno Iris, GO Start, Balkan music, Deezer, Viber, Facebook, X, Whatsapp, Instagram i TikTok	54,34
Total 10	10 GB	9 GB	Neograničen	Neograničen	10 GB interneta za dvije aktivirane aplikacije, Max, Deezer, Bookmate, Viber, Instagram, Facebook, Twitter, WhatsApp	42,43
Total 20	20 GB	10,5 GB	Neograničen	Neograničen	10 GB interneta za tri aktivirane aplikacije, Max, Deezer, Bookmate, Viber, Instagram, Facebook, Twitter, WhatsApp	45,69
Total Data	Neograničen	13 GB	Neograničen	Neograničen	10 GB interneta za svaku ponuđenu ap, Max, Deezer, Bookmate, Viber, Instagram, Facebook, Twitter, WhatsApp	53,85
Total Data +	Neograničen	19,5	Neograničen	Neograničen	10 GB interneta za dvije aktivirane aplikacije, Max, Deezer, Bookmate, Viber, Instagram, Facebook, Twitter, WhatsApp	79,97
Go start	1 GB	1 GB	100	100		15,49
Go Start+	1,5 GB	1,5 GB	250	250		22,83
Go Data	15 GB	6,5 GB	300	Neograničen		26,10
Go Smart	7 GB	4,5 GB	50	Neograničen		17,12

V. Cijene paketa sa neograničenim internetom

Operateri u Hrvatskoj, Sloveniji i Srbiji nude tarifne paketa sa neograničenim internetom do određene količine po maksimalnom protoku. U Bosni i Hercegovini tarifnih paketa sa neograničenim internetom nema. Tri operatera u Bosni i Hercegovini su dosta skromnija po pitanju količine internet saobraćaja u odnosu na ostale operatere država obuhvaćenih u ovom radu.

Paket BH Telecoma, sa najviše ponuđenog interneta od 150 GB košta 116 BAM, a sljedeći po veličini interneta od 90 GB košta 74 BAM. Mtel Bosne i Hercegovine je još skuplji po pitanju količine interneta i za cijenu od 175,50 BAM sadrži 100 GB interneta a sljedeći paket od 50 GB košta 67 BAM. Takođe, HT Eronet nema neograničen internet i 200 GB je najveća ponuda po cijeni od 178 BAM. HT Eronet ima još pakete od 140 GB po cijeni od 92,70 BAM i 100 GB po cijeni od 70,20 BAM. Novotel nudi 50 GB interneta po cijeni od 22,45 BAM.

U Sloveniji tri od četiri operatera nude neograničen internet i od ovim radom obuhvaćenih zemalja slovenački operateri za ovu uslugu su najpovoljniji. Četvrti operater T-2 u ponudi ima 500 GB interneta po cijeni od 32,48 BAM, što takođe spada u povoljne ponude. Zatim slijedi Srbija pa Hrvatska.

Telekom operateri u Crnoj Gori kao najveću ponudu interneta imaju 100 GB koje Mtel nudi po cijeni od 37,16 BAM, Telekom Crne Gore od 78,03 BAM i One Crna Gora po cijeni od 57,70 BAM. One Crna Gora ima paket Total DATA koji nudi neograničen internet.

U Grafikonu 1 pod naslovom „Cijene paketa sa neograničenim internetom“ su predstavljeni operateri i razlike u najnižim cijenama za neograničen internet saobraćaj. Cijene su konvertovane i predstavljene u BAM. Hrvatski telekom u ponudi ima još jeftiniju ponudu u vidu *Young tarife* sa neograničenim internetom od 48.89 BAM, ali je ona dostupna korisnicima između 18 i 25 godina, tako da nije uvrštena u Grafikon.

**Grafikon 1: Cijene paketa
sa neograničenim internetom (BAM)**

	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Slovenija	Srbija
BH Telekom					
Ht Eronet					
Mtel BiH					
Novotel					
Mtel CG					
One CG		48,87			
Telekom CG					
A1 Hrvatska			60,43		
Hrvatski telekom			62,39		
Telemach Hrvatska			48,5		
A1 Slovenija				29,31	
T-2					
Telekom Slovenija				34,79	
Telemach Slovenija				25,95	
A1 Srbija					27
Telekom Srbija Mts					43,52
Yettel					53,85

VI. Cijene paketa sa neograničenim minutima i SMS porukama

U Grafikonu 2 su predstavljeni najjeftiniji paketi koji sadrže neograničeno minuta i SMS poruka ponuđenih od strane operatera u navedenim zemljama. Sva četiri operatera u Sloveniji i sva tri u Srbiji imaju ponudu sa neograničenim minutima i SMS porukama, a u Hrvatskoj i Crnoj Gori dva od tri. U Crnoj Gori Mtelov Urban NEO 3 nudi 30.000 minuta i SMS poruka prema svim mrežama u Crnoj Gori, po cijeni od 37,16 BAM mjesečno. U Hrvatskoj, Hrvatski telekom u ponudi ima četiri tarife sa 5.000 minuta i SMS poruka gdje najjeftinija košta 37,14 BAM mjesečno.

U Bosni i Hercegovini Mtel ima paket koji po cijeni od 25 BAM sadrži neograničene minute i SMS poruke. BH Telecom kao najveću ponudu ima 10.000 minuta i 5.000 SMS poruka po cijeni od 180 BAM, a jedna od prosječnih ponuda minuta i SMS poruka je Extra L paket sa 3.000 minuta i 1.500 SMS poruka po cijeni od 48 BAM. Novotel u svojoj ponudi je najskromniji u Bosni i Hercegovini, po pitanju količine minuta i SMS poruka i nudi 1.000 minuta prema svim mrežama i 100 SMS poruka po cijeni od 22,45 BAM. HT Eronet ima sličnu ponudu kao i BH telecom i za 178 BAM nudi 10.000 i SMS poruka. Ponuda sa 2.000 minuta i SMS poruka kod HT Eroneta iznosi 43 BAM.

Grafikon 2: Cijene paketa sa neograničenim minutima i SMS porukama (BAM)

	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Hrvatska	Slovenija	Srbija
BH Telecom					
Ht Eronet					
Mtel BiH	25				
Novotel					
Mtel CG					
One CG		46,92			
Telekom CG		44,78			
A1 Hrvatska			31,15		
Hrvatski telekom					
Telemach Hrvatska			23,07		
A1 Slovenija				24,42	
T-2				15,62	
Telekom Slovenija				27,94	
Telemach Slovenija				25,95	
A1 Srbija					27
Telekom Srbija Mts					35,9
Yettel					35,9

VII. Detaljni pregled usluga operatera traženih zemalja

U daljem radu su detaljnije predstavljene usluge telekom operatera u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Sloveniji i Srbiji. U Bosni i Hercegovini i Sloveniji postoje po četiri operatera koji nude usluge vezane za telekomunikacije, dok u ostale tri zemlje postoje po tri takva operatera.

VIII. Bosna i Hercegovina

Prema podacima Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine korisnici za korišćenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema su BH Telecom d.d Sarajevo, Telekom Srpske a.d. Banja Luka i JP Hrvatske telekomunikacije d.d Mostar.⁸ Na prostoru Bosne i Hercegovine postoje četiri operatera koja nude mobilne usluge korisnicima BH Telecom, HT Eronet, Mtel i Novotel.

⁸ Izvor: Regulatorna agencija za komunikacije, internet stranica <https://www.rak.ba/bs-Latn-BA/articles/7228> (datum pristupa 23.05.2024.)

VIII a. BH Telecom

BH Telecom nudi šest paketa na pretplatu od kojih svaki ima minimum tri opcije. Cijena opcija je ista ili približna samo se ponuda minuta, SMS poruka i GB interneta mijenja. Gigabajt⁹, u daljem radu GB je jedinica za mjerenje količine podataka. 1 GB je jednako 1.024 megabajta, u daljem radu MB.

Extra S paket ima tri opcije. Extra S opcija uz ugovor povećava vrijednosti, odnosno količinu minuta i SMS poruka, kao i količinu interneta po maksimalnim brzinama. Za sve tri opcije zajednička su 2 nabroja¹⁰ i 5,1 GB interneta za korišćenje u zemljama regiona Zapadnog Balkana.

- *Extra S bogatiji sadržaj - 24 mjeseca*, nudi 800 minuta i SMS poruka i 12 GB interneta u zemlji, a košta **25 BAM**. Uz ovu opciju se potpisuje ugovor na 24 mjeseca.
- *Extra S bogatiji sadržaj - 12 mjeseci*, pored 650 minuta i SMS poruka nudi 10 GB interneta u zemlji takođe po cijeni od **25 BAM**. Za razliku od prethodne ugovor uz ovu opciju se potpisuje na 12 mjeseci.
- *Extra S popust na mjesečnu naknadu - 24 mjeseca*, nudi 550 minuta i SMS poruka, kao i 7 GB interneta. Cijena ovog paketa je **22.50 BAM**.

Sljedeći tarifni paket je Extra NET koji ima četiri ponuđene opcije. Kao i kod prethodne opcije i ova nudi dva najbroja i istu količinu interneta u svim opcijama za korišćenje u zemljama Zapadnog Balkana, 6.9 GB.

- *Extra NET bogatiji sadržaj - 24 mjeseca*, pored pomenutih sadržaja nudi još 300 minuta, 200 SMS poruka i 45 GB interneta u zemlji. Cijena ove opcije u Extra NET paketu je **28 BAM** mjesečno.
- *Extra NET bolji sadržaj - 12 mjeseci*, sadrži 200 minuta i SMS poruka, 30 GB internet saobraćaja, po cijeni od **28 BAM** mjesečno. Ugovor se potpisuje na 12 mjeseci.
- *Extra NET popust na mjesečnu naknadu - 24 mjeseca*, u ponudi ima 150 minuta i SMS poruka, 24 GB interneta. Uz ugovor na 24 mjeseca ova opcija košta **25.20 BAM** mjesečno.
- *Extra NET osnovni paket - bez ograničenog trajanja*, za cijenu od **28 BAM** mjesečno sadrži 150 minuta, 150 SMS poruka i 12 GB interneta.

Extra M tarifni paket nudi četiri pod paketa. Zajedničko im je da imaju dva najbroja i 8,9 GB internet saobraćaja koji se mogu koristiti u zemljama Zapadnog Balkana.

- *Extra M bogati sadržaj - 24 mjeseca*, košta mjesečno **36 BAM**. Ova opcija sadrži 1500 minuta, isto toliko SMS poruka i 30 GB interneta.
- *Extra M bogati sadržaj - 12 mjeseci*, sadrži 20 GB, 1200 minuta i 1500 SMS poruka po cijeni od **36 BAM**.
- *Extra M popust na mjesečnu naknadu - 24 mjeseca*, u ponudi ima 12 GB, 1.000 minuta i 1500 SMS poruka. Ova opcija košta **32.40 BAM**.

⁹ Gigabajt se često koristi za mjerenje veličine datoteka, kapaciteta hard diska ili količine podataka koji se prenose preko interneta

¹⁰ Najbroj je opcija koja omogućava da se plati samo uspostava poziva

- *Extra M osnovni paket* - bez ograničenog trajanja, se sastoji od 10 GB interneta, 1.000 minuta i 1500 SMS poruka, a košta **36 BAM**.

Extra L paket, takođe sadrži četiri opcije. Zajedničko ovim opcijama je da imaju 11.9 GB za korišćenje u zemljama Zapadnog Balkana, dva najbroja i 1.500 SMS poruka. Ono u čemu se razlikuju je:

- *Extra L bogati sadržaj* - 24 mjeseca, sadrži 50 GB interneta i 3000 minuta. Cijena ove opcije je **48 BAM** mjesečno.
- *Extra L bogati sadržaj* - 12 mjeseci, nudi 40 GB interneta i 2500 minuta, po cijeni od **48 BAM**.
- *Extra L popust na mjesečnu naknadu* - 24 mjeseca, ima 30 GB interneta i 2000 minuta. Cijena ove opcije je **43.20 BAM**.
- *Extra L osnovni paket* - bez ograničenog trajanja, sadrži 25 GB interneta i 2000 minuta. Ova opcija košta korisnike **48 BAM**.

Extra XL paket se sastoji od četiri opcije kojima je zajedničko 18.4 GB za korišćenje u zemljama Zapadnog Balkana, 1500 SMS poruka i dva zajednička najbroja.

- *Extra XL opcija bogatiji sadržaj* - 24 mjeseca, nudi 90 GB interneta i 6000 minuta po cijeni od **74 BAM**.
- *Extra XL opcija bogatiji sadržaj* - 12 mjeseci, u svojoj ponudi ima 70 GB interneta i 5000 minuta. Cijena ove opcije je **74 BAM**.
- *Extra XL popust na mjesečnu naknadu* - 24 mjeseca, je opcija sa 50 GB interneta i 4000 minuta, a cijena joj je **66,60 BAM**.
- *Extra XL osnovni paket* - bez ograničenog trajanja, sadrži 40 GB interneta i 4000 minuta. Cijena ove opcije je **74 BAM**.

Cjenovno najskuplji paket sa pod opcijama je Extra XXL. Kako i kod ostalih Extra paketa i ovdje imaju četiri pod opcije kojima su zajednička dva najbroja, 28,9 GB interneta za korišćenje u zemljama Zapadnog Balkana, 10000 minuta i 5000 SMS poruka. Opcije se razlikuju u količini interneta za korišćenje u Bosni i Hercegovini, dužini trajanja ugovora i cijenama.

- *Extra XXL opcija bogatiji sadržaj* - 24 mjeseca, nudi 150 GB po cijeni od **116 BAM** mjesečno.
- *Extra XXL opcija bogatiji sadržaj* - 12 mjeseci, sadrži 120 GB interneta po cijeni kao i prethodna opcija od **116 BAM**, uz ugovor od 12 mjeseci.
- *Extra XXL opcija popust na mjesečnu naknadu* - 24 mjeseca, košta nešto jeftinije **104.40 BAM** i nudi manje interneta od prethodna dva, 90 GB.
- *Extra XXL osnovni paket* - bez ograničenog trajanja, u ponudi ima najmanje interneta od svih Extra XXL opcija 70 GB interneta i košta **116 BAM**. Pogodnost ove opcije je prekid korišćenja na kraju svakog mjeseca pa je količina GB interneta ponuđena u skladu s tim.

Najskuplji paket bez dodatnih opcija je *Extra PREMIUM* osnovni paket - bez ograničenog trajanja, koji sadrži 200 GB interneta, 10000 minuta, 5000 SMS poruka, 2 najbroja i 44. 9 GB interneta za korišćenje u zemljama Zapadnog Balkana. Cijena ovog paketa je **180 BAM**.¹¹

VIII b. HT Eronet

Ht Eronet nudi sedam SMART tarifa. Uz ugovorenu SMART tarifu na 24 mjeseca paketi sadrže duple GB i mogućnost kupovine ponuđenih mobitela na rate. Sve predstavljene cijene, kao i količina GB, su akcijske i važe od 30.06.2024. godine. Količina internet saobraćaja uključena u predstavljene opcije se ne može koristiti u romingu, izuzev u zemljama Zapadnog Balkana u skladu sa „Uvjetima korišćenja regulisanih roming usluga u zemljama Zapadnog Balkana“.

- Cjenovno najpovoljnija tarifa je *SMART STANDARD* koja košta **22,50 BAM** mjesečno. Ova tarifa nudi 600 minuta, 600 SMS poruka i 12 GB internet saobraćaja.
- *SMART SURF* tarifa sadrži 120 minuta i SMS poruka, a dostupan je internet saobraćaj od 50 GB. Ova tarifa košta **25,20 BAM** mjesečno.
- *SMART TOTAL* u ponudi ima 1000 minuta i SMS poruka kao i 30 GB interneta, a sve po cijeni od **32,40 BAM**.
- *SMART GOLD* paket nudi 2000 minuta i SMS poruka i internet od 60 GB, a košta **43,20 BAM**.
- *SMART PLATINUM* po cijeni od **70,20 BAM** sadrži 5000 minuta i SMS poruka i 100 GB internet saobraćaja.
- *SMART ELITE* paket dolazi po cijeni od **92,70 BAM** i nudi 7.000 minuta i SMS poruka, kao i 140 GB interneta.
- Najskuplji paket iz grupe Smart je *SMART MAX* po cijeni od **178 BAM**. Ovaj paket sadrži 10.000 minuta i SMS poruka, kao i internet od 200 GB.¹²

VIII c. Mtel a.d. Banja Luka

Start tarifa na pretplatu tokom ugovornog perioda od 24 mjeseca košta **14 BAM** mjesečno, a u ponudi ima 120 minuta i SMS prouka i 3 GB interneta u Mtel mreži i romingu regiona Zapadni Balkan.

Korisnici koji se opredijele za korišćenje postpejd tarifnog modela Pretplata Plus, Pretplata Plus NET, Pretplata Top, Pretplata Max i Pretplata Premium dobijaju korišćenje usluga mobilne telefonije i mobilne mreže putem 4G mreže i USIM kartice, a koja je uključena u cijenu mjesečne pretplate odabranog tarifnog modela.

- *Plus tarifa* sa ugovorom od 24 mjeseca košta **25 BAM**. Ova tarifa nudi neograničene minute i SMS poruke uz 5 GB interneta.
- *Plus Net* tarifa košta **25 KM** mjesečno uz ugovor na 24 mjeseca, a uz nju se dobija 120 minuta, neograničeno SMS poruka i 25 GB interneta.

¹¹ Izvor BH telecom, internet stranica <https://www.bhtelecom.ba/privatni/paketi-uz-pretplatu/> (datum pristupa 31.05.2024.)

¹² Izvor HT Eronet, internet stranica <https://www.hteronet.ba/privatni-korisnici/tarife-na-pretplatu-s21> (datum pristupa 29.05.2024.)

Top, Max i Premium tarife nude neograničene razgovore i SMS poruke, samo se količina internet saobraćaja i cijena mijenjaju. M:tel nema opciju neograničenog interneta, osim uz doplatu.

- *Top* tarifa košta **36 BAM** i nudi 25 GB interneta;
- *Max* za **64 BAM** nudi 50 GB i
- *Premium* za **175,50 BAM** nudi 100 GB interneta.¹³

Prijezd račun korisnika tarife Kombinuj S se dijeli na glavni i bonus prijezd račun. Iznos na glavnom prepejd računu, a koji odgovara iznosu mjesečne pretplate, korisnik može koristiti za sve vrste saobraćaja. Iznos na bonus prijezd računu korisnici mogu koristiti isključivo za pozive prema svim mrežama u Bosni i Hercegovini, za slanje SMS poruka prema svim mobilnim mrežama u Bosni i Hercegovini, kao i na mobilni internet unutar Mtel mreže. Neiskorišćeni iznos na glavnom računu se prenosi u naredni mjesec. Korisniku je dostupan internet od 400 MB (megabajta). Ovaj paket na mjesečnom nivo košta **11,70 BAM**.

Kombinacija opcija za **15 BAM** nudi 60 minuta i SMS poruka i 5 GB interneta. Kombinuj Sernior paket košta 12 KM i sadrži 100 minuta i SMS poruka, kao i 500 MB interneta. Pretplatu za *Kombinuj S Junior* je moguće ostvariti samo sa minimalnim periodom trajanja od 24 mjeseca. Košta **10 KM mjesečno** a iznos novčanog bonusa Kombinuj S Junior tarife se nalazi na bonus prijezd računu. Ovaj bonus se može koristiti isključivo za pozive i za slanje SMS poruka prema svim mobilnim mrežama u BiH. Neiskorišćeni iznos na glavnom računu se prenosi u naredni mjesec. Ovaj paket omogućava 500 MB mobilnog interneta u BiH i zemljama regiona Zapadnog Balkana.

VIII d. Novotel

Novotel nudi dva paketa bez ugovorne obaveze. Ovim paketima zajedničko je da imaju po 100 SMS poruka prema svim mrežama u BiH.

- *Mreža M* u svojoj ponudi ima 20 GB interneta po maksimalnoj brzini, 1.500 minuta u novotel mreži i 200 minuta prema svim mrežama u BiH. Cijena ove ponude je **24,90 BAM** mjesečno.
- *Mreža L* paket je takođe bez ugovorne obaveze i za **39,90 BAM** nudi 50 GB interneta po maksimalnoj brzini, 4.000 minuta u mreži, 400 minuta prema svim mrežama u BiH i 100 SMS poruka.

Ovaj operater ima tri tarife uz ugovornu obavezu od 24 mjeseca.

- *Mreža SMART* sadrži 2 GB interneta i neograničene razgovore u mreži po cijeni od **9 BAM**.
- *Mreža PLUS* nudi 30 GB interneta uz maksimalnu brzinu, neograničene razgovore u Novotel mreži, 500 minuta prema svim mrežama u zemlji i 100 SMS poruka. Cijena ovog paketa je 19,90 BAM mjesečno za prvih 12 mjeseci dok preostali period ugovora košta 18,90 BAM mjesečno. Prosječno na 24 mjeseca ponuda iznosi **15,90 BAM**.

¹³ Izvor M:tel BiH, internet stranica <https://mtel.ba/Mobilna/Pretplata/Tarife> (datum pristupa 29.05.2024.)

- *Mreža PREMIUM* u ponudi ima 50 GB interneta maksimalne brzine, neograničeno minuta u Novotel mreži, 1000 minuta prema svim mrežama u BiH i 100 SMS poruka. Cijena za prvih 18 mjeseci iznosi 19,95 BAM a preostalih šest mjeseci 29,90 BAM. Prosječna cijena na mjesečnom nivou za ovu ponudu je **22,45 BAM**.

Pored ovih ponuda Novotel i ma i ponudu na ugovor za 12 mjeseci. *Mreža S* sadrži 20 GB interneta po maksimalnoj brzini, 1.500 minuta Novotel mreži, 200 minuta prema svim mrežama u BiH i 100 SMS poruka.¹⁴

IX. Crna Gora

IX a. Mtel

Mtel nudi Urban NEO tarife. U ponudi je pet ovih tarifa, od kojih Urban NEO 3 ima podopciju Urban NEO 3 PROMO. Sve tarife sadrže 30.000 minuta ka Mtel mreži i 30.000 SMS poruka ka svim mobilnim mrežama u Crnoj Gori. Cijene i razlike u tarifama su sljedeće:

- *Urban NEO 1* tarifa, pored pomenutih usluga nudi 10 GB interneta, 5 GB interneta u zemljama Zapadnog Balkana, 250 minuta ka svim mrežama u Crnoj Gori i opciju jednog dodatka od 100 GB interneta za YouTube, TikTok ili DM. Ova tarifa košta 16,35 evra (**31,97 BAM**) mjesečno.
- *Urban NEO 2* tarifa sadrži 30 GB interneta maksimalne brzine protoka, 500 minuta ka svim mrežama u Crnoj Gori i dva besplatna dodatka od 100 GB za YouTube, TikTok ili DM. Cijena ove tarife je 19,63 evra (**38,39 BAM**) mjesečno.
- *Urban NEO 3* po cijeni od 25,08 evra (**49,05 BAM**) mjesečno, u ponudi sadrži 50 GB maksimalne brzine protoka, 16 GB interneta u zoni Zapadnog Balkana, 30000 ka svim mrežama u Crnoj Gori, dva besplatna dodatka od 100 GB za YouTube, TikTok ili DM i licencu za MOVE mobilnu aplikaciju sa 100 GB interneta za strimovanje sadržaja. Dok Urban NEO 3 PROMO nudi sve opcije kao i Urban NEO 3, osim licence za MOVE i propratnih 100 GB po cijeni od 19 evra (**37,16 BAM**) mjesečno.¹⁵

IX b. One Crna Gora

One Crna Gora nudi četiri Ultara paketa. Sve tarife su u 5G mreži. Zajedničko za ove tarife su besplatni minuti u mreži i da imaju dva puta po 100 GB za aplikacije BookMark i Max. Tri od četiri paketa nude neograničen internet saobraćaj po različitoj brzini protoka. Ostale karakteristike ovih paket su sljedeće;

- *ULTRA MINUTI* tarifni paket sadrži 25+100 GB interneta po brzini od 300/100 Mbps i neograničene minute i SMS poruke prema drugim mrežama u zemlji, po cijeni od 23,99 evra (**46,92 BAM**).

¹⁴ Izvor: Novotel, internet stranica <https://www.novotel.ba/novotel-tarife-na-pretplatu> (datum pristupa 04.06.2024.)

¹⁵ Izvor: Mtel Crna Gora, internet stranica <https://mtel.me/Privatni/Mobilna/Postpaid/Urban-Neo-tarife#net-dodaci> (datum pristupa 04.06.2024.)

- *ULTRA M* ima neograničen internet saobraćaj po brzini 300/100 Mbps, 300 minuta i neograničeno SMS poruka prema drugim mrežama. Cijena ovog paketa je 24,99 evra **(48,87 BAM)**.
- *ULTRA L* ima neograničen internet saobraćaj po brzini od 500/200 Mbps i neograničeno minuta i SMS poruka prema svim mrežama. Cijena *ULTRA L* paketa je 29,99 evra **(58,65 BAM)**.
- Najskuplji paket iz Ultra ponude je *ULTRA XL* ima neograničen internet po brzini od 1000/500 Mbps, neograničene minute i SMS poruke, a cijena je 39,99 evra **(78,21 BAM)**.

Novčano jeftiniji i ponudom skromni su Super paketi. Sva tri paketa nude neograničeno minuta u mreži i neograničeno SMS poruke prema svim mrežama u Crnoj Gori, dok Super Minuti i Super Surf imaju po 100 GB za jednu od ponuđene dvije aplikacije po izboru. Aplikacije su MAX i BookMark. Razlikuju se cijenovno, po veličini GB interneta i minutima prema drugim mrežama.

- *Super tarifa* sadrži 5+20 GB interneta i 250 minuta prema drugim mrežama po cijeni od 16,99 evra **(33,22 BAM)**.
- *Super minuti* paket u ponudi ima 10+40 GB interneta i 500 minuta prema drugim mrežama u Crnoj Gori. Cijena ovog paketa je 20,99 evra **(41,05 BAM)**.
- *Super surf* košta isto kao i super minuti a nudi 50+200 GB interneta i 200 minuta prema drugim mrežama u Crnoj Gori. Cijena ove tarife je 20,99 evra **(41,05 BAM)**.

One Crna Gora u ponudi ima pakete sa neograničenim brojem minuta u mreži i neograničenim SMS porukama prema svi mrežama u Crnoj Gori po cijeni od 8,99 evra **(17,58 BAM)**.

- *Flex tarifa* sadrži 8+8 GB interneta po brzini od 20/5 Mbps i 50 minuta prema drugim mrežama u Crnoj Gori.
- *Halo tarifa* pored zajedničkih karakteristika nudi 2+2 GB interneta po brzini od 20/5 Mbps i 100 minuta prema drugim mrežama u Crnoj Gori.¹⁶

IX c. Telekom Crne Gore

Telekom Crne Gore u ponudi ima tri NON-STOP tarife. Zajedničko ovim tarifama su neograničeni pozivi u Telekom mreži i neograničene SMS poruke ka svim mrežama u Crnoj Gori. Ugovori se mogu zaključiti na 12 i 24 mjeseca. Svi paketi ugovoreni na 24 mjeseca nude dodatnih 50 GB mjesečno za prvih 12 mjeseci uz otvoren e-račun. Ovi paketi se najviše razlikuju u količini GB interneta, i to:

- *NON-STOP INTRO* je najjeftinija tarifa iz ove ponude, koja po cijeni od 15,90 evra **(31,09 BAM)** nudi 250 minuta ka drugim mrežama u Crnoj Gori, 5 GB interneta i 5 GB za korisnike fiksnog interneta.
- *NON-STOP UNLIMITED* sadrži neograničene pozive ka drugim mrežama u Crnoj Gori, 15 GB interneta, 15 GB za korisnike fiksnog interneta, 100 GB interneta za

¹⁶ Izvor: One Crna Gora, internet stranica <https://1.me/cg/privatni/ponuda/tarifni-paketi/> (04.06.2024.)

YouTube, 100 GB interneta za Max, mogućnost podjele interneta i 10 GB Mobilnog interneta.¹⁷ Ovaj paket košta 22,90 evra (**44,78 BAM**) mjesečno.

- *NON-STOP PREMIUM* tarifa, pored pomenutih zajedničkih karakteristika, sadrži neograničene poziva ka drugim mrežama u Crnoj Gori, 100 GB interneta, 100 GB za korisnike fiksnog interneta, 100 GB interneta za YouTube, 100 GB interneta za Max aplikaciju, mogućnost podjele interneta, 10 GB mobilnog interneta i telefon od 1 evro. Cijena ove tarife je 39,90 evra (**78,03 BAM**) mjesečno.¹⁸

X. Hrvatska

X a. A1 Hrvatska

A1 Hrvatska u ponudi ima četiri tarife na pretplatu.

- *Solidna tarifa* po cijeni od 15,93 evra (**31,15 BAM**) mjesečno nudi 10 GB interneta i neograničene minute i SMS poruke.
- *Bolja tarifa* u ponudi ima 40 GB i neograničene minute i SMS poruke. Cijena ove tarife je 24,48 evra (**47,87 BAM**) mjesečno.
- *Savršena tarifa* nudi neograničeno interneta, minuta i SMS poruke. Osnovni Netflix paket, tri mjeseca na poklon. Po cijeni od 30,90 evra (**60,43 BAM**) mjesečno.
- *Apsolutna tarifa* u ponudi ima neograničen internet, minute i SMS poruke. Takođe, nudi 100 minuta međunarodnih poziva prema EU i EEA zoni i 3 GB u zemljama Zapadnog Balkana. Kao i prethodna tarifa i ova tarifa ima u ponudi Netflix osnovni paket na poklon tri mjeseca, poslije promotivnog perioda cijena Netflix-a iznosi dodatnih 4,99 evra mjesečno. Cijena ove tarife na mjesečnom nivou je 37,31 evro (**72,97 BAM**).¹⁹

Pored tarifa na pretplatu A1 nudi četiri tarife na bonove. Cijena tarifa zavisi od broja mjeseci na koji se pretplatnik obavezuje. U radu su predstavljene cijene tarifa mjesečno. Ako se korisnik odluči na obavezu od tri mjeseca dobija 10% popusta, a za obavezu od šest mjeseci 20% popusta. Za sve četiri tarife zajedničko je 20 GB interneta dobrodošlice.

- Najjeftinija tarifa na bonove u A1 ponudi je *Ok tarifa* od 8,90 evra (**17,40 BAM**) mjesečno, a sadrži 3 GB interneta i 2.000 minuta ili SMS poruka.
- *Fer tarifa* se sastoji od 7 GB interneta i 2.000 minuta ili SMS poruka po cijeni od 12,90 evra (**25,23 BAM**) mjesečno.
- *Super tarifa* sadrži 12 GB interneta i 2.000 minuta ili SMS poruka, a košta 15,90 evra (**31,09 BAM**) mjesečno.
- *Ful tarifa* je najskuplja tarifa na bonove, a u ponudi ima 18 GB interneta, 3.000 minuta ili SMS poruka po cijeni od 19,90 evra (**38,92 BAM**).²⁰

¹⁷ Mobilni internet, Internet na prenosnim uređajima, a može se koristiti i kao kućni internet. Ovaj internet ima data karticu sa 10 GB mjesečno, koja se koristi pomoću USB modema ili samostalno za tablet, a može se dodati 4G WiFi ruter i onda figurira kao kućni internet.

¹⁸ Izvor: Telekom Crne Gore, internet stranica <https://telekom.me/privatni-korisnici/non-stop> (datum pristupa 04.06.2024.)

¹⁹ Izvor A1 Hrvatska, internet stranica https://www.a1.hr/privatni/mobiteli/tarife-na-pretplatu?_gl=1*1976q1a*_up*MQ..&gclid=EAJalQobChMIitzxIKy_hgMVMEBBah3VVTB-EAAAYASAAEgLOk_D_BwE (datum pristupa 03.06.2024.)

²⁰ Izvor: A1 Hrvatska, internet stranica <https://www.a1.hr/privatni/mobiteli/a1-na-bonove>

X b. Hrvatski telekom

Hrvatski telekom nudi eSimpa opcije koje se ostvaruju u Moj Telekom aplikaciji. Ove opcije se plaćaju na mjesečnom nivou bez ugovorenih obaveza. Sve eSimpa tarife nude 2.500 minuta ili SMS poruka a različita im je samo količina internet saobraćaja i cijena. Opcije su bez naknade za uspostavljanje poziva i sve što se ne potroši prenosi se u sljedeći mjesec.

Najpovoljnija je *eSimpa XS* koja za 9,99 evra (**19,53 BAM**) nudi 5 GB internet prometa. Zatim *eSimpa S* od 8 GB interneta i od 12,99 evra (**25,40 BAM**), pa slijedi *eSimpa M* od 12 GB interneta sa cijenom od 15,99 evra (**31,27 BAM**) i *eSimpa L* kao najskuplja eSimpa od 18,99 evra (**37,14 BAM**), koja nudi 17 GB interneta. Ako se potroše ponuđeni gigabajti interneta sve opcije imaju mogućnost doplate 2 GB interneta u trajanju od 24 sata. Sav internet se odvija u 5G mreži.²¹

Nakon što korisnik prenese broj u Simpu ili započne sa Start ili Simpa paketom, uz aktivaciju eSimpa ili Simpa opcije dobija 20 GB bonusa i duple gigabajte koje može koristiti u toku godine.

Pored navedenih eSimpa tarifa, u svojoj tarifnoj ponudi Hrvatski Telekom ima pet kombinacija mobilnih usluga koje se mogu mijenjati svaki mjesec. Sve ponude su dostupne u 5G mreži. Takođe, zajedničko im je da Hrvatski telekom ostavlja mogućnost da se dograde tarife dodatnim opcijama.

- Najpovoljnija tarifa u ovoj ponudi je *S* tarifa koja nudi 5.000 minuta ili SMS poruka prema svim mrežama u Hrvatskoj i 20 GB internet saobraćaj po cijeni od 18,81 evro (**37,14 BAM**) mjesečno.
- Slijedi *M* tarifa sa 5.000 minuta ili SMS poruka i 40 GB interneta, a košta 23 evra (**44,98 BAM**).
- Zatim *L* tarifa koja pored 5.000 minuta ili SMS poruka nudi 60 GB interneta po cijeni od 28 evra (**54,76 BAM**).
- Tarifa sa neograničenim internetom *Ultimited GB* tarifa takođe nudi 5.000 minuta ili SMS poruka a za pozive van Hrvatske još 100 minuta i 200 MB interneta u romingu van EEA zemalja i košta 31,90 evra (**62,39 BAM**).

Young tarifa je tarifa na pretplatu koja je dostupna korisnicima između 18 i 25 godina. Young tarifa sadrži neograničen internet te 10.000 minuta ili SMS poruka prema svim mrežama. Cijena ove tarife je 25 evra (**48,89 BAM**).

(datum pristupa 03.06.2024.)

²¹ Izvor Hrvatski telekom, internet stranica <https://www.hrvatskitelekom.hr/e-simpa-opcije>
(datum pristupa 17.05.2024.)

X c. Telemach Hrvatska

Telemach u ponudi ima pakete za pretplatnike i pakete na bonove. Paketi za pretplatnike su Start, Top i Unlimited. Sva tri paketa nude neograničeno minuta i SMS poruka kao i Eon connect²² aplikaciju za sigurno pretraživanje. Telemach ostavlja mogućnost da, uz kupovinu dva ili više paketa, korisnik dobije popust. Odlazne minute i SMS poruke u EU i EEA koštaju isto kao u Hrvatskoj. Razlika između paketa je u količini dostupnog interneta koji je kod svih paketa dostupan u 5G mreži.

- *Start* paket košta 11,80 evra (**23,07 BAM**) i nudi 12 GB internet saobraćaja u Hrvatskoj i zemljama EU/EEA.
- *Top* paket košta 19,39 evra (**37,92 BAM**) mjesečno sa 60 GB interneta u Hrvatskoj i 20 GB u zemljama EU/EEA.
- *Unlimited* košta 24,80 evra (**48,50 BAM**) i ima neograničeno gigabajta u Hrvatskoj, dok je internet u EU/EEA dostupan do 25,60 GB.²³

Paketi na bonove, odnosno dopunu su dosta povoljniji, ali i sa mnogo slabijom ponudom. Potpuno besplatna usluga Prenesi broj u Telemach omogućava 30GB interneta koje se mogu koristiti prvih 30 dana. Kupovinom SIM2GO kartice prvih 30 dana se dobija 31 GB interneta za 2,65 evra (**5,18 BAM**). Ista kartica plaćena 6,50 evra (**12,71 BAM**) omogućava 800 minuta i 800 SMS poruka i internet saobraćaj od 30 GB za prvih 30 dana. Kada korisnik aktivira jedan od paketa SIM2GO, S, M ili L, na 12 mjeseci ugovorom, Telemach mu nudi duple gigabajte na odabrane pakete.

- SIM2GO S paket sadrži 400 minuta i SMS poruka u Hrvatskoj i zemljama EU/EEA, kao i 8 GB interneta. Cijena ovog paketa je 5,90 evra (**11,53 BAM**).
- SIM2GO M paket nudi 800 minuta i SMS poruka, 16 GB interneta, a košta 8,90 evra (**17,40 BAM**).
- Po cijeni od 12.90 evra (**25,23 BAM**) SIM2GO L obezbjeđuje 24 GB interneta i po 1.200 minuta i SMS poruka.²⁴

²² Aplikacija koja omogućava Upravljanje mobilnim uređajima, zaustavlja pristup internetu, obezbjeđuje sigurnost za djecu i zaštitu od virusa, zlonamjernih programa i krađe ličnih podataka. Izvor Telemach Hrvatska: internet stranica <https://telemach.hr/eon-connect> (datum pristupa 28.05.2024.)

²³ Izvor Telemach Hrvatska, internet stranica <https://telemach.hr/mobilna-telefonija/paketi-za-pretplatnike> (datum pristupa 28.05.2024.)

²⁴ Izvor Telemach Hrvatska, internet stranica <https://telemach.hr/mobilna-telefonija/paketi-na-bonove> (datum pristupa 28.05.2024.)

XI. Slovenija

XI a. A1 Slovenija

A1 Slovenija nudi tri MIO tarife. Zajedničko za sve tri tarife je neograničeno gigabajta interneta, minuta i SMS/MMS poruka. Takođe, uz ugovor na 24 mjeseca sve tri tarife u prvih 12 mjeseci koštaju 9,99 evra. A1 obezbeđuje osnovno putno osiguranje koje je besplatno uz MIO tarife.

- *MIO mini* tarifa ima 20 GB interneta pri punoj brzini, zatim do kraja mjeseca pri brzini od 2/1Mbps, 15,8 GB interneta u zemljama EU/EEA, HBO Premium S ili VOYO na jedan mjesec bez dodatnih troškova. Tarifa košta za prvih 12 mjeseci 9,99 a sledećih 12 mjeseci 14,99 evra. Kada se akcijska cijena podjeli na 24 mjeseca ova tarifa košta 12,49 evra mjesečno **(24,42 BAM)**.
- *MIO midi* tarifa ima neograničen internet u Sloveniji sa punom brzinom do 200 GB, a poslije toga do kraja mjeseca po 2/1 Mbp i, 21,1 GB interneta u EU/EEA. Takođe tarifa sadrži HBO Premium S ili VOYO platforme, koje su šest mjeseci bez dodatnih troškova. Cijena ove tarife je 9,99 evra za prvih 12 mjeseci, zatim 19,99 evra do kraja ugovora od 24 mjeseca. Kada se sabere prosjek cijena ova tarifa iznosi 14,99 evra **(29,31 BAM)** mjesečno.
- *MIO Maxi* tarifa je najskuplja tarifa u MIO paketu ali i sa najvećim popustom za prvih 12 mjeseci koji iznosi 62%. Neograničen internet do 500 GB protoka pri punoj brzini a zatim 2/1 Mbps, neograničeni minuti i SMS/MMS poruke i Netflix, HBO Premium S ili VOYO platforme na 12 mjeseci bez dodatnih troškova. Kao i kod prethodne dvije tarife i ova košta 9,99 za prvih 12 mjeseci, a sljedećih 12 mjeseci cijena je 26,99 evra. Prosjek iznosi 18,49 evra **(36,16 BAM)** mjesečno.²⁵

XI b. Telemach Slovenija

Telemach Slovenija u ponudi ima tri tarife na pretplatu koji su dostupni u 5G mreži. VEČ, ŠE VEČ i NAJVEČ. Ove tarife imaju neograničene pozivi u Telemach mreži i neograničene pozivi ka drugim mrežama u EU/EEA romingu. Takođe, tarife nude neograničen broj SMS/MMS poruka prema svim mrežama u državi i prema EU/EEA romingu. Od aplikacija dostupno je EON TB na jednom mobilnom uređaju. Ove tarife se razlikuju u cijeni i sljedećim karakteristikama:

- *VEČ* tarifa nudi 20 GB interneta po brzini do 150 Mbps, poslije potrošenih 20 GB internet do kraja mjeseca protok interneta funkcioniše po brzini od 64/64 Kb/s i 14 GB u zemljama EU/EEA. Cijena ovih usluga je 5,86 evra za prvih 12 mjeseci, a preostalih 12 mjeseci 11, 69 evra mjesečno. Prosjek na mjesečnom nivou iznosi 8,79 evra **(17,19 BAM)**.
- *ŠEVEČ* tarifa u svojoj ponudi ima neograničen internet pri brzini do 350 Mbps i 20 Gb u zemljama EU/EEA. Cijena ove ponude mjesečno iznosi 8,85 evra za prvih 12 mjeseci, a za ostale mjesece do isteka ugovora 17,70 evra. Prosječno na mjesečnom nivou usluge

²⁵ Izvor: A1 Slovenija, internet stranica <https://www.a1.si/mio> (datum pristupa 04.06.2024.)

koštaju 13,27 evra (**25,95 BAM**) . Ova tarifa ostavlja mogućnost druge kartice što, a za to se doplaćuje 10 evra mjesečno.

- *NAJVEČ* tarifa nudi neograničen internet po brzini od 1 Gbps, 26.5 GB u zemljama EU/EEA, 200 MB u romingu u SAD i 100 minuta razgovora za pozive iz Slovenije ka operaterima u Evropskoj uniji. Cijena *NAJVEČ* usluga iznosi mjesečno 11,35 evra za prvih 12 mjeseci i 22,70 za preostalih 12 mjeseci. Prosjek tarife na mjesečnom nivou iznosi 17 evra (**33,24 BAM**). Kao i prethodna i ova tarifa ostavlja mogućnost druge kartice što se doplaćuje 10 evra (**19,53 BAM**) mjesečno.²⁶

XI c. Telekom Slovenije

Telekom Slovenije nudi četiri *NAJ* tarife. Tri tarife *NAJ A*, *NAJ B* i *NAJ C* imaju neograničeno minuta i SMS poruka u Sloveniji i zemljama EU. Sve ponuđene tarife su 5G mreži. Razlike između tarifnih paketa su sljedeće:

- *Naj A* tarifni paket u ponudi ima 20 GB prenosa podataka u zemlji i EU od čega je brzina preuzimanja 300 Mbps a brzina slanja 100 Mbps. Ovaj paket košta 8,99 evra u prvih 12 mjeseci a poslije 19,59 evra mjesečno. Prosječno na 24 mjeseca cijena paketa je 14,29 evra mjesečno (**27,94 BAM**).
- *Naj B* tarifa nudi neograničen prenos podataka od čega je brzina preuzimanja 300 Mbps a brzina slanja 200 Mbps do potrošenih 200 GB, poslije čega je brzina preuzimanja 2 Mbps a slanja 1 Mbps. Količina interneta u zemljama EU iznosi 28,1 GB. Ovaj paket košta 8,99 evra u prvih 12 mjeseci a poslije toga 26.59 evra. Kada se izračuna prosjek od 24 mjeseca, cijena na mjesečnom nivou iznosi 17,79 evra (**34,79 BAM**).
- *Naj C* je najskuplji paket iz *NAJ* ponude. Pored zajedničkih karakteristika, ovaj paket ima neograničeno interneta po brzini preuzimanja podataka od 1 Gbps do potrošenih 500 GB a ostatak od 2 Mbps. Slanje podatka je takođe neograničeno po brzini od 200 Mbps do potrošenih 200 GB a poslije toga 1 Mbps. U zemljama EU količina internet saobraćaja iznosi 29,2 GB. Cijena ovog paketa u prvih 12 mjeseci iznosi 8,99 evra a ostali 12 mjeseci po 27,59 evra. Ukupni prosjek na 24 mjeseca, za ovaj paket, iznosi 18,29 evra (**35,77 BAM**) mjesečno.

NAJ NAPRAV tarifa nema nijednu zajedničku karakteristiku sa ostalim *NAJ* tarifama i od svih *NAJ* tarifa ima najslabiju ponudu. Ova tarifa sadrži 500 poziva i SMS/MMS poruka po važećem cjenovniku i 1 GB interneta u zemljama EU. Ovaj tarifni paket je besplatan za prvih šest mjeseci, a ostalih 18 mjeseci se plaća 4,99 evra mjesečno. Kada se podjeli na 24 mjeseca, uz besplatni period, cijena tarifnog paketa iznosi 3,75 evra (**7,33 BAM**) mjesečno.²⁷

²⁶ Izvor: Telemach Slovenija, internet stranica <https://telemach.si/mobilna/mobilni-paketi> (datum pristupa 05.06.2024.)

²⁷ Izvor: Telekom Slovenije, internet stranica <https://www.telekom.si/mobilno/paketi-naj> (datum pristupa 04.06.2024.)

XI d. T-2

T-2 nudi tarifne paketa ORANŽNI MINI, ORANŽNI MIDI I ORANŽ MAXI sa neograničenim minutima i SMS/MMS porukama prema svim mrežama u zemlji i zemljama EU/EEA. Pored ovih zajedničkih karakteristika ovi paketi nude još:

- ORANŽNI MINI 5 GB internet saobraćaja u zemlji kao i romingu i zemljama EU. Cijena ovog paketa je 7,99 evra (**15,62 BAM**) mjesečno.
- ORANŽNI MIDI pored zajedničkih karakteristika nudi i 100 GB internet saobraćaja, 20 GB prenosa podataka u romingu i 11 GB prenosa podataka u zemljama EU, po cijeni od 9,99 evra (**19,53 BAM**) mjesečno.
- ORANŽNI MAXI tarifni paket u svojoj ponudi ima 500 GB internet saobraćaja u T-2 mreži, 50 GB prenosa podataka u romingu i 21 GB prenosa podataka u zemljama EU. Cijena ovog paketa prvih šest mjeseci iznosi 9,50 evra, a preostala redovna cijena je 18,99 evra. Kada se uračuna popust od šest mjeseci cijena ovog paketa za 24 mjeseca iznosi 16,61 evro (**32,48 BAM**) na mjesečnom nivou.

MOBILNI TOP je tarifni paket u kojem se plaća samo ono koliko se potroši, ali ne više od 9,99 evra (**19,53 BAM**) mjesečno po pojedinačnoj usluzi. Ako se koriste usluge manje od procijenjene vrijednosti plaća se samo ono što se potroši. Nakon što potroši 9,99 evra, pretplatnik ima na raspolaganju 3 GB besplatnog prenosa podataka. Cijena poslatih SMS/MMS poruka je 0,15 evra (**0,29 BAM**) po poslatoj SMS ili MMS poruci.²⁸

XII. Srbija

Usluge mobilne telefonije u Republici Srbiji pružaju tri operatera. Preduzeće za telekomunikacije Telekom Srbija a.d., Beograd, Yettel d.o.o. i A1 Srbija. Sva tri operatera posjeduju pojedinačne dozvole za korišćenje radio-frekvencija na osnovu licence za javnu mobilnu telekomunikacionu mrežu i usluge javne mobilne telekomunikacione mreže na tehnološki neutralnoj osnovi.²⁹

XII a. A1 Srbija

A1 Srbija mobilni operater u ponudi ima tri različite tarifne opcije sa pod opcijama, osnovne tarife, NEO Net tarife i NEO 24.

Osnovne tarife

Start tarifa u osnovni nudi 500 MB internet i 400 minuta ili SMS poruka u Srbiji. A za dodatnih 199 RSD (**3,24 BAM**) mjesečno uz osnovu može se aktivirati Junior ili Senior dodatak. Uz Junior dodatak dolazi neograničen internet za Viber, WhatsApp, Facebook i Messenger aplikacije, kao i dodatnih 2.5 GB internet saobraćaja. Dok Senior dodatak nudi neograničen

²⁸ Izvor: T-2 Slovenija, internet stranica <https://www.t-2.net/mobilni-paketi> (datum pristupa 04.96.2024.)

²⁹ Izvor: Regulatorno tijelo za elektronske komunikacije i poštanske usluge, internet stranica <https://mapepokrivenosti.ratel.rs/lat/networks> (datum pristupa 22.05.2024.)

internet za Viber i neograničene minute u A1 mreži, dok se osnovne minute mogu koristiti za razgovore u drugim mrežama. Osnovni Start paket košta 884 RSD (**14,43 BAM**) mjesečno uz ugovorenu obavezu na 24 mjeseca. Sa aktiviranim dodatkom paket košta 1,083 RSD (**17,68 BAM**) mjesečno. Ako korisnik kupi mobilni uređaj uz Start tarifu svakog mjeseca dobija neograničene minute u A1 mreži, 400 minuta ili SMS poruka ka ostalim mrežama u Srbiji, neograničen internet za Viber, WhatsApp, Facebook i Messenger aplikacije i 2,5 GB interneta saobraćaja.

Sigurica tarifa košta isto kao i Start tarifa 884 RSD (**14,43 BAM**) a u osnovi nudi 2 GB internet saobraćaja u Srbiji i regionu Zapadnog Balkana, kao i 200 minuta ili SMS poruka ka svim operaterima u zemlji. Ova tarifa ima dodatnu aktivaciju za 199 RSD (**3,24 BAM**) koja svakog mjeseca obezbjeđuje neograničen Viber i razgovore unutar A1 mreže. Sa aktiviranim dodatkom paket košta 1,083 RSD (**17,68 BAM**) mjesečno.

- *NEO4* paket sadrži neograničene minute i poruke prema svim mrežama u Srbiji. Paket nudi 4 GB interneta u zemlji i regionu. I ova osnova košta 1,654 RSD (**27 BAM**) mjesečno. Uz NEO4 tarifu se može dodati i Net&Chat tarifni dodatak za 299 RSD (**4,88 BAM**) mjesečno što obezbjeđuje neograničen internet za Viber, WhatsApp, Facebook, Messenger aplikacije, kao i dodatnih 4 GB interneta u nacionalnom saobraćaju. Sa dodatnom aktivacijom, ovaj paket košta ukupno 1,953 RSD (**31,88 BAM**) mjesečno.³⁰
- *NEO Surf* nudi neograničen internet do 40 GB po maksimalnoj brzini, a onda do kraja mjeseca po brzini od 2 Mb/s, 400 minuta razgovora ili SMS poruka prema svim mrežama u zemlji i 6 GB interneta u zemljama Zapadnog Balkana. Cijena NEO Surf tarife je 1,654 RSD (**27 BAM**) mjesečno.
- *NEO NEO* tarifa nudi neograničen internet, minute i SMS poruke ka svim mrežama u Srbiji, internet u regionu Zapadnog Balkana od 10 GB i 50 GB hotspot³¹ interneta mjesečno u nacionalnom saobraćaju. Ova tarifa košta 2754 RSD (**44,96 BAM**) mjesečno, uz ugovornu obavezu od 24 mjeseca.³²

NEO24 paket sadrži tri tarife, NEO24 & Netflix, NEO24 Travel i NEO24 Joy. Sve tri tarife koštaju isto 2,199 RSD (**35.90 BAM**) mjesečno i nude slične usluge. Ove tarife sadrže neograničene minute, neograničene SMS poruke, 24 GB interneta u Srbiji i 8 GB internet saobraćaja u regionu.

- *Neo24 Travel* pored pomenutih usluga nudi i 24 GB interneta za 46 zemalja i 24 dana putnog osiguranja.
- *Neo24 Joy* još nudi neograničen internet za Viber, WhatsApp, Facebook, Messenger, Instagram i TikTok.
- *Uz NEO24 & Netflix* tarifni paket korisnik dobija Netflix Standard dodatak do kraja godine, bez naplate. A nakon toga Netflix dodatak se plaća uz mjesečni račun ili može da se deaktivira.³³

³⁰ Izvor A1 Srbija, Internet stranica https://a1.rs/privatni/postpaid/postpaid_tarife (datum pristupa 23.05.2024.)

³¹ Funkcija hotspot omogućava da se preko pametnih telefona podijeli internet drugim uređajima.

³² Izvor A1 Srbija, Internet stranica https://a1.rs/privatni/postpaid/postpaid_tarife (datum pristupa 23.05.2024.)

³³ Izvor A1 Srbija, Internet stranica <https://a1.rs/privatni/postpaid/NEO?focus=travel&withDevice=0> (datum pristupa 23.05.2024.)

XII b. Telekom Srbija

Telekom Srbija nudi tri tarifne opcije standardne, generacijske i Sokolić tarife, od kojih prve dvije imaju podtarifne opcije. Standardne tarifne opcije, krećući od novčano najpovoljnih pa do najskupljih su: Morava, Omorika i Soko.

Usluga naziva Morava sadrži dvije tarifne opcije, Morava 150 i Morava 300. Obje opcije sadrže neograničeno minuta u Mts mreži.

- *Morava 150* se sastoji od 1 GB internet saobraćaja u Srbiji i zemljama Zapadnog Balkana. Internet je maksimalne brzine do 1 GB u Mts mreži. Nakon potrošenog 1 GB po cijeni 149 RSD (**2,43 BAM**)³⁴ mjesečno se može koristiti internet smanjenom brzinom protoka do 64/32 Kb/s. Paket sadrži 150 minuta i SMS poruka u nacionalnom saobraćaju, neograničene minute u Mts mreži, na mjesečnom nivou. Uz ovu tarifu dolazi i besplatan prostor na disku od 10 GB a sve košta 999 RSD (**16,30 BAM**) mjesečno. Ugovor se potpisuje na 12 ili 24 mjeseca.
- *Kod Morava 300* paketa uslovi ostaju isti kao kod Morava 150 paketa samo se za internet saobraćaj dobija 1.5 GB u Srbiji i zemljama Zapadnog Balkana i 300 minuta i SMS poruka. Takođe, ugovor se potpisuje na 12 ili 24 mjeseca a iznosi 1,299 RSD (**20,06 BAM**). Za obje tarife postoji poklon dobrodošlice od 100 GB jednokratno ukoliko se prenese broj u Mts mrežu.³⁵

Mts u srednjem paketu usluga Omorika nudi tri tarifne opcije Omorika 12, Omorika 25 i Omorika 50. Za sve tri opcije je zajedničko da imaju besplatan prostor na disku koji iznosi 30 GB i u slučaju prenosa broja u Mts mrežu, uz ugovor na 12/24 mjeseca, kupac dobija dodatnih 100 GB jednokratno, koje se mogu iskoristiti do kraja ugovorne obaveze. Prijavom na eRačun korisnik ostvaruje pravo na benefit u iznosu od 100 RSD (**1,63 BAM**). Pored zajedničkih karakteristika paketi Omorika se razlikuju po sljedećem:

- *Omorika 12* paket sadrži 12 GB interneta u okviru mjesečne naknade po maksimalnoj brzini u Mts mreži. Nakon potrošenih 12 GB postoji mogućnost kupovine dodatnog internet saobraćaja do kraja mjeseca, protoka od 1 Mb/s za 149 RSD (**2,43 BAM**). Od ponuđenih 12 GB interneta 9 GB se može koristiti u regionu Zapadnog Balkana Nacionalni minuti i SMS poruke su neograničene u Srbiji, a u zemljama zapadnog Balkana omogućeno je 150 minuta u okviru međunarodnog i roming saobraćaja.³⁶ Uz Paket korisnik dobija besplatno korišćenje aplikacija Iris, GO Start, Balkan music i Deezer koje može koristiti tri mjeseca od prve aktivacije u toku ugovorne obaveze, a aplikaciju Apolon možete koristiti besplatno od prve aktivacije u toku ugovorne

³⁴ Sve konverzije valuta su izvršne po srednjem kursu Centralne banke BiH na dan 06.06.2024. godine. Izvor: Centralna banka BiH, internet stranica <https://cbbh.ba/CurrencyExchange/> (datum pristupa 06.06.2024.)

³⁵ Izvor Mts Srbija, internet stranica <https://mts.rs/Privatni/Mobilna/Postpejd/Tarife/Morava> (datum pristupa 22.05.2024.)

³⁶ Međunarodni saobraćaj: Odnosi se na pozive iz Srbije prema mobilnim i fiksnim mrežama m:tel Crna Gora, m:tel Bosna i Hercegovina i mobilnim mrežama m:tel Austrija, m:tel Nemačka, m:tel Severna Makedonija i m:tel Švajcarska. Roming saobraćaj: Odnosi se na odlazne i dolazne pozive kada se korisnik nalazi u mobilnoj mreži Mtel i BiH i ostvaruje pozive prema fiksnoj i mobilnoj mreži Telekoma Srbija, fiksnoj i mobilnoj mreži m:tel Gorfiksnoj i mobilnoj mreži m:tel Bosna i Hercegovina. NAPOMENA: Odnosi se i na numeracije koje su prenete iz drugih mreža u m:tel mrežu.

obaveze. Takođe, prva tri mjeseca se mogu besplatno koristiti aplikacije za društvene mreže Viber, Facebook, X, Whatsapp, Instagram i TikTok. Poslije tri mjeseca potrošnja se obračunava iz ugovorenog internet saobraćaja u okviru mjesečne naknade. Cijena ovog paketa iznosi 2,199 RSD (**35,90 BAM**) za prvih šest mjeseci, a preostalih 18 mjeseci paket košta 2,549 RSD (**41,61 BAM**). Kada se izračuna prosjek ovaj paket košta korisnike 2,461.5 RSD (**40,18 BAM**) mjesečno uz ugovor na 24 mjeseca.

- Omorika 25 nudi isti paket kao i Omorika 12 samo sa povećanim internetom na 25 GB u Mts mreži i 11 GB u zemljama regiona. Takođe, se povećava i broj minuta u romingu i međunarodnom saobraćaju na 200 minuta, a navedene aplikacije se mogu koristiti, umjesto tri, šest mjeseci besplatno. Ovakav paket košta 2,199 RSD (**35,90 BAM**) mjesečno.
- Omorika 50 paket, kao i prethodne Omorike, sadrži istu ponudu sa povećanim internet saobraćajem na 50 GB po maksimalnoj brzini u Mts mreži i 12 GB u region zapadnog Balkana. Neograničeni minuti i SMS poruke u Srbiji i regionu. Pomenute aplikacije i društvene mreže se mogu koristiti devet mjeseci besplatno od prve aktivacije u toku ugovorne obaveze.³⁷ Za prvih devet mjeseci naknada iznosi 2,199 RSD (**35,90 BAM**) a preostalih 15 se plaća 2,849 RSD (**46,51 BAM**). Ugovor se potpisuje na 24 mjeseca a poslije izračunatog prosjeka ovaj paket po mjesecu košta korisnika 2,330 RSD (**38,03 BAM**).

Soko je paket sa najviše mogućnosti koje Mtel nudi svojim korisnicima i ujedno najskuplji. Sadrži dvije tarifne opcije Soko lite i Soko max. Korisnici ovih tarifa imaju neograničene minute i SMS poruke u Srbiji i neograničene međunarodne i roming minute u Mts mreži. Ovi tarifni paketi se razlikuju u sljedećem:

- *Soko lajt* paket nudi neograničen internet od čega 100 GB po maksimalnoj brzini u Mts mreži. Nakon potrošenog internet saobraćaja po maksimalnoj brzini, koristi se internet sa smanjenom brzinom protoka do 10 Mb/s. Količina interneta koja se može koristiti u region zapadnog Balkana iznosi 13 GB. Takođe, 4GB interneta, uz ugovor na 24 mjeseca, se mogu koristiti u zemljama čiji operateri se nalazi na Mtsovoj internetskoj stranici³⁸. Ponuda sadrži neograničeno minuta i SMS poruka u Srbiji i zemljama zapadnog Balkana kao i neograničene međunarodne i roming minute u Mtelovim mrežama. Sve pomenute aplikacije i društvene mreže su besplatne uz ovaj paket. Za prvih 12 mjeseci uz obavezu eRačuna mjesečna naknada za ovaj paket iznosi 2199 RSD (**35,90 BAM**), a preostalih 12 mjeseci cijena je 3,199 RSD (**52,22 BAM**). Prosječno, uz ugovor od 24 mjeseca, ovaj paket korisnika košta 2,666 RSD (**43,52 BAM**) mjesečno.
- *Soko max* paket je najskuplji paket Mtela i nudi neograničeno interneta po maksimalnoj brzini u Mts mreži. Za zapadni Balkan 18 GB interneta, a u zemljama operaterima sa pomenutog spiska 6 GB. Minuti i SMS poruke su neograničeni u Srbiji i zemljama Balkana. Mtel međunarodni minuti i roming Mtel su takođe neograničeni. Kao i kod

³⁷ Izvor Mts Srbija, internet stranica <https://mts.rs/Privatni/Mobilna/Postpejd/Tarife/Omorika> (datum pristupa 22.05.2024.)

³⁸ Spisak zemalja je dostupan linkom <https://mts.rs/Privatni/Korisnicka-zona/Cesta-pitanja/Mobilna/Roming/Spisak-zemalja/a118742-Spisak-zemalja-u-kojima-vazi-Roming-NET-iz-Soko-tarifa.html>

prethodnog paketa sve aplikacije uz paket i pomenute društvene mreže su neograničene. Ovaj paket u prvih 12 mjeseci košta 2,199 RSD (**35,90 BAM**) a preostalih 12 mjeseci 4,499 RSD (**73,44 BAM**), što prosječno iznosi 3,329 RSD (**54,34 BAM**) mjesečno.³⁹

XII c. Yettel

U ponudi Yettela (ex Telenor) postoje tri paketa usluga. Total paketi sa pet opcija, Go paketi sa tri opcije i Paket za djecu/Go Smart.

Total tarifni paketi u svojoj ponudi, pored interneta, SMS poruka i minuta, nude i dodatnu količinu interneta za aplikacije. Ponuđene premium aplikacije su: Max, Deezer, Bookmate, a osnovne aplikacije su: Viber, Instagram, Facebook, Twitter, WhatsApp.

- *Total 10* paket sadrži 10 GB interneta u zemlji, kao i 9GB u zemljama zapadnog Balkana. Minuti i SMS poruke su neograničeni za područje Srbije. Paket još nudi aktivaciju dvije aplikacije, od ponuđenih devet, gdje uz svaku od aktiviranih aplikacija se dobija po 10 GB dodatnog internet saobraćaja svakog mjeseca. Cijena ovog paketa je 2,199 RSD (**35,90 BAM**) mjesečno.
- *Total 20* nudi iste usluge kao i Total 10 s tim da mu se povećavaju gigabajti interneta. U Srbiji je predviđeno 20 GB, dok u regionu je moguće potrošiti 10,5 GB. Minuti i SMS poruke u Srbiji su besplatni a uslovi za aplikacije su isti kao kod prethodnog paketa. Ovaj paket košta 2,599 RSD (**42,43 BAM**) mjesečno.
- Total 40 je sljedeći paket u ovoj ponudi sa 40 GB interneta u Srbiji i 11.5 u zemljama Zapadnog Balkana. U ovom paketu dolazi i 1GB interneta u romingu⁴⁰. Poruke i minuti su neograničeni u Srbiji. Od ponuđenih aplikacija, koje su iste kao i kod prethodna dva paketa, moguće je aktivirati tri aplikacije bez naknade i uz svaku se dobija po 10 GB internet saobraćaja svakog mjeseca. Cijena ovog paketa mjesečno iznosi 2,799 RSD (**45,69 BAM**).
- *Total Data* nudi neograničen internet u zemlja gdje je na raspolaganu 100 GB po punoj brzini. Nakon potrošenih 100, GB do kraja mjeseca je omogućeno korišćenje interneta po smanjenoj brzini do 2 Mbps. U zemljama zapadnog Balkana potrošnja interneta je omogućena do 13 GB, a u romingu 2 GB. Neograničeni su minuti i poruke u zemlji a sve ponuđene aplikacije se mogu aktivirati i za svaku aktivaciju se dobija još 10 GB internet saobraćaja svakog mjeseca. Cijena ovog paketa je 3,299 RSD (**53,85 BAM**) mjesečno.
- *Total Data+* se razlikuje od prethodnog paketa po tome što je internet u punoj brzini 150 GB. Internet saobraćaj u region je 19,5 GB a internet u romingu 3 GB. Ovaj paket pored neograničenih minuta i SMS poruka u zemlji nudi još i 20 minuta u romingu.

³⁹ Izvor Mts Srbija, internet stranica <https://mts.rs/Privatni/Mobilna/Postpejd/Tarife/Soko> (datum pristupa 22.05.2024.)

⁴⁰ Roming važi u cjeloj Evropi, Rusiji, Australiji, Azerbejdžanu, Dominikanskoj Republici, Egiptu, Gruziji, Hong Kongu, Indoneziji, Izraelu (uključujući i operatera Jawal Palestine), Japanu, Jermeniji, Južnoafričkoj Republici, Južnoj Koreji, Kanadi, Kataru, Kazahstanu, Kini (osim administrativne oblasti Makao), Meksiku, SAD, Singapuru, Tajlandu i UAE.

Aplikacije dolaze po istim uslovima kao i kod Total Data. Ovaj paket iznosi 4,899 RSD **(79,97 BAM)** mjesečno.⁴¹

U opciji Go postoje tri paketa. Sva tri nude neograničeno SMS poruka i neograničene minute u Yettell mreži. Razlike između paketa su najčešće u količini internet saobraćaja, i to:

- Osnovni *Go start* nudi 1 GB interneta i isto toliko u interneta u regionu Zapadnog Balkana. Minuti su ograničeni na 100 van mreže. Cijena ovog paketa je 949 RSD **(15,49 BAM)** mjesečno.
- Sljedeći paket je *Go Start+* sa 1,5 GB interneta u zemlji i regionu i 250 minuta van mreže. Košta 1,399 RSD **(22,83 BAM)** mjesečno.
- *Go data* paket nudi 15 GB u zemlji i 6.5 GB u regionu Zapadni Balkan, neograničene SMS poruke i 300 minuta van mreže, dok su minuti u mreži neograničeni. Cijena paketa je 1,599 RSD **(26,10 BAM)** mjesečno.

Go Smart paket je namjenjen djeci. Dijete može da potroši samo ono što ima u okviru paketa, dok sve dodatne minute, poruke ili megabajte uplaćuje roditelj sa svog telefona putem Yettel aplikacije. Ova opcija nudi 7 GB interneta u zemlji i 4,5 u regionu Zapadnog Balkana, neograničeno SMS poruka u svim mrežama, neograničene minute u mreži i 50 minuta van mreže u zemlji. U okviru *Go Smart* paketa bez naknade dolazi i dodatak Društvene mreže. Uz ovaj dodatak svakog mjeseca korisnici dobiju dodatnih 10GB interneta za korišćenje aplikacija Viber, WhatsApp, Facebook, Instagram i Twitter. Cijena ovog paketa je 1,049 RSD **(17,12 BAM)** mjesečno.⁴²

⁴¹ Izvor Yettell Srbija, Internet stranica <https://www.yettel.rs/sr/privatni/ponuda/tarifni-paketi> (datum pristupa 22.05.2024.)

⁴² Izvor Yettell Srbija, Internet stranica <https://www.yettel.rs/sr/privatni/ponuda/tarifni-paketi/go-smart/> (datum pristupa 22.05.2024.)